

Лариса КИВА,
студентка ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
(Україна, Слов'янськ) kuvalar@mail.ru

Наталія ЛАЗАРЕНКО,
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри технологій виробів легкої
промисловості та дизайну ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
(Україна, Слов'янськ) lazarenko.natalia2014@gmail.com

ПЕРЕДУМОВИ ВПРОВАДЖЕННЯ У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТЕХНОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН ТВОРЧОГО НАПРЯМКУ

Досліджено ключові події кожного періоду становлення системи дистанційної освіти в Україні та світі. Описано актуальність розвитку технологій дистанційного навчання в Україні. Визначено характерні риси процесу навчання даної форми. Теоретично обґрунтовано позитивні та негативні передумови його впровадження у процес підготовки майбутніх учителів при вивченні дисциплін творчого напрямку на технологічному факультеті.

Ключові слова: розвиток дистанційної освіти, дистанційне навчання, внесок у розвиток дистанційної освіти, дисципліни творчого напрямку, професійне становлення, організації процесу самоосвіти, планування та здійснення індивідуальної освітньої траєкторії.

Лит. 9.

Larisa KIVA,
Student of Donbass State Pedagogical University
(Ukraine, Slovyansk) kuvalar@mail.ru

Natalia LAZARENKO,
Ph.D. In Education, Associate Professor Of Light Industry And Design Technology
Department
Donbass State Pedagogical University
(Ukraine, Slovyansk) lazarenko.natalia2014@gmail.com

INTRODUCTION BACKGROUNDS IN THE EDUCATIONAL PROCESS OF DISTANCE LEARNING TECHNOLOGICAL FACULTY BY STUDY CREATIVE DIRECTION SUBJECTS

It is investigated the key events of each period of a distance education system in the world and Ukraine. It is described the relevance of distance learning technologies in Ukraine. There is determined the characteristics of this learning process form. Theoretically proved positive and negative conditions of its implementation in the future teachers training in the study subjects creative direction at the Technology Faculty.

Key words: distance learning development, distance learning, contribute to the distance education courses creative direction development, professional development, a self-education process, planning and implementation of individual educational trajectory.

Ref. 9.

Larisa KIVA,
студентка ГВНЗ «Донбасский государственный педагогический университет»
(Украина, Славянск) kuvalar@mail.ru

ПРЕДПОСЫЛКИ ВНЕДРЕНИЯ В УЧЕБНЫЙ ПРОЦЕСС ТЕХНОЛОГИЧЕСКОГО ФАКУЛЬТЕТА ДИСТАНЦИОННОГО ОБУЧЕНИЯ В ПРОЦЕССЕ ИЗУЧЕНИЯ ДИСЦИПЛИН ТВОРЧЕСКОГО НАПРАВЛЕНИЯ

Исследованы ключевые события каждого периода становления системы дистанционного образования в мире и Украине. Описана актуальность развития технологий дистанционного обучения в Украине. Выделены характерные черты процесса обучения данной формы. Теоретически обоснованы положительные и отрицательные предпосылки его внедрения в процесс подготовки будущих учителей при изучении дисциплин творческого направления на технологическом факультете.

Ключевые слова: *развитие дистанционного образования, дистанционное обучение, вклад в развитие дистанционного образования, дисциплины творческого направления, профессиональное становление, организации процесса самообразования, планирования и осуществления индивидуальной образовательной траектории.*

Лит. 9.

Постановка проблеми. Динамічність економічних і соціокультурних процесів, що відбуваються в сучасному суспільстві, кардинальні зміни у способах поширення та використання інформації зумовлюють еволюцію освітніх технологій, сприяють активному впровадженню дистанційної освіти як одного з напрямків реформування її стратегічного розвитку освітньої системи України. Технічна еволюція останніх років охопила всі галузі суспільства і сприяла виникненню нових підходів викладання у вищій школі.

Ефективність застосування дистанційних технологій в освітній галузі значною мірою залежить від рівня підготовленості викладачів до реалізації дистанційного навчання, науково-методичного та матеріально-технічного забезпечення, а також від готовності студентів навчатися в умовах дистанційної освіти. Саме від якісного опанування майбутніми педагогами дистанційними технологіями під час навчання у педагогічних навчальних закладах залежить ефективність як дистанційного навчання, так і процесу професійної підготовки майбутніх учителів [2].

В Україні дистанційне навчання сприяє ефективному вирішенню низки соціальних завдань, зокрема забезпечення доступу до навчання людей з обмеженими можливостями, створення умов для професійної підготовки, перекваліфікації фахівців з урахуванням запитів ринкової економіки тощо.

На сучасному етапі в Україні наукові розробки з проблем дистанційного навчання впроваджуються переважно в практику підготовки фахівців технічного профілю.

Вивчаючи поставлену нами проблему, ми дійшли до того, що організація дистанційного навчання в навчальних закладах України використовується тільки для окремих курсів; теоретичні педагогічні напрацювання з впровадження дистанційних технологій для студентів творчих спеціальностей мало використовуються в освітянській практиці. Проте дистанційні технології можуть ефективно застосовуватися у процесі навчання студентів при вивченні дисциплін творчого напрямку.

Аналіз досліджень. Аналіз наукової психолого-педагогічної літератури, дисертаційних досліджень, що з'явилися останнім часом, свідчить про значну увагу до про-

блем упровадження дистанційних технологій у навчальний процес вищих навчальних закладів.

Багато зарубіжних та вітчизняних вчених приділяють увагу таким питанням: дистанційне навчання з використанням інформаційних технологій (В. Биков Р. Гуревич, М. Кадемія, Д. Опеншоу, Н. Тверезовська, І. Хорев, М. Жалдак, Ю. Жук); педагогічні підходи до комп'ютеризації навчального процесу (Б. Гершунський, Є. Машбиць, І. Підласий); дидактичні властивості комп'ютерних засобів (Є. Полат); методи творчого навчання за допомогою телекомунікаційних засобів (Г. Андріанова, А. Кудін, А. Хуторський); концептуальні педагогічні положення про дистанційне навчання (О. Андреев, Г. Козлакова, І. Козубовська, В. Олійник, Є. Полат, П. Стефаненко, А. Хуторський) [1].

Науково-педагогічні засади дистанційного навчання розробляли такі вітчизняні науковці, як В. Кухаренко, В. Олійник, В. Рибалко, Н. Сиротенко, П. Стефаненко та ін. Значний інтерес для нашого дослідження становлять праці зарубіжних (Р. Бел, Дж. Блумстук, Д. Кіган, Дж. Коумі), у тому числі російських (О. Андреев, М. Моїсеєва, Є. Полат, В. Солдаткін, А. Хуторської та ін.) дослідників.

Аналіз наукових досліджень з даного питання дозволив виявити низку суперечностей між впровадженням дистанційного навчання у процес підготовки майбутніх учителів та недостатнім рівнем розробки науково-теоретичного забезпечення організації дистанційного навчання при вивченні дисциплін творчого напрямку на технологічному факультеті.

Мета статті – дослідити історичний розвиток дистанційного навчання у світі та Україні, теоретично обґрунтувати позитивні та негативні передумови його впровадження у процес підготовки майбутніх учителів при вивченні дисциплін творчого напрямку на технологічному факультеті.

Виклад основного матеріалу. Дистанційний метод навчання з'явився досить давно [3]. Сучасне суспільство переживає значні зміни, пов'язані з переглядом ряду наукових, політичних і соціальних положень. Вони відбуваються в усіх сферах людського життя, торкаються всіх суспільних інституцій, у тому числі й освіти.

У минулому столітті кабінетне листування було перетворене на телеконференцію, а нині воно видозмінилося до використання Інтернету та сучасних Web-технологій [таб. 1].

У подальші роки ХХ ст. і до сьогодні дистанційне навчання розвивалося досить стрімко. Дистанційне навчання практикують як в розвинених країнах, так і в тих, що розвиваються. Сьогодні воно вже грає значущу роль, демонструючи свою гнучкість і різноманітність форм.

Таблиця 1

Історія розвитку дистанційного навчання у світі

<i>Рік</i>	<i>Країна</i>	<i>Внесок в розвиток дистанційного навчання</i>
1840	Об'єднане Королівство	Ісаак Питман за допомогою поштових відправлень почав навчати стенографії студентів.
1873	Америка	Ганна Еліот Тікнор розробила систему навчання поштою для жінок і назвала її Суспільство Тікнор.
1874		Програма навчання поштою була запропонована Університетом штату Іллінойс.
1892		Вільям Рейні Харпер заснував перше відділення дистанційного навчання в Університеті Чикаго.
1906		Викладання поштою було запроваджене в Університеті штату Вісконсін.

1911	Австралія	Відкрилися курси вузівського рівня в Квінслендському університеті в Брісбені.
1914	Канада та Нова Зеландія	Для дітей, що живуть далеко від звичайних шкіл, було організовано навчання поштою за програмою початкової школи.
1939	Франція	Було створено Державний центр дистанційного навчання для дітей, які не мають можливості відвідувати школу. В даний час цей центр став найбільшим навчальним закладом дистанційного навчання в Європі.
1917	Росія	Розроблена модель дистанційного навчання, названа «консультаційною», тобто заочною.
1979	Китай	Вперше в історії дистанційного навчання була створена Національна мережа радіо і телевізійних університетів.

Розвиток дистанційної освіти в Україні розпочався значно пізніше ніж у країнах Західної Європи, і здійснювався в умовах низького рівня інформатизації українського суспільства, незначної кількості оснащення комп'ютерною технікою шкіл України та відсутності спеціалізованих методик дистанційного навчання. Теоретичні, практичні та соціальні аспекти дистанційної освіти розроблені в нашій країні недостатньо. Кількість наукових організацій та вищих навчальних закладів України, які активно розробляють або використовують відповідні курси дистанційного навчання, досить незначна.

Перспективу і вдосконалення системи дистанційного навчання в Україні складає впровадження в освітній процес комп'ютерної і аудіо-візуальної техніки. Система дистанційного навчання в Україні перебуває на етапі становлення: вивчається світовий досвід у галузі дистанційного навчання, розробляється відповідна загальна теоретична база, створюються центри дистанційного навчання, накопичується практичний досвід, але потенціал педагогічних вищих навчальних закладів використовується недостатньо. На даний час проблему дистанційної освіти розробляють практично всі ВНЗ на території України [таб. 2].

Аналізуючи ключові події кожного періоду становлення системи дистанційної освіти в Україні, простежується її розвиток з урахуванням уже існуючих досягнень в інформаційно-комунікаційній інфраструктурі країни, теоретичних та практичних напрацювань. Адже дистанційна освіта передбачає не лише впровадження нових технічних засобів, це, перш за все, – нова освітня парадигма: перехід від передачі та запам'ятовування інформації до самостійного її пошуку; вміння працювати у групах над спільними завданнями; посилення ролі спілкування у навчанні; створення специфічного інструментарію контролю отриманих знань та ін.

Дистанційне навчання у різних формах та модифікаціях надає можливість отримувати освіту за місцем проживання, у процесі виробничої діяльності, можливість організації процесу самоосвіти, планування та здійснення індивідуальної освітньої траєкторії залежно від власних можливостей і потреб, поширює коло людей, яким доступні всі види освітніх ресурсів поза віковими, соціальними обмеженнями, станом здоров'я, підвищує соціальну та професійну мобільність населення.

У сучасному освітньому просторі України дистанційне навчання набуває рис соціальної технології [6], оскільки сприяє ефективному вирішенню низки соціальних завдань, зокрема забезпечення доступу до навчання людей з обмеженими

можливостями, створення умов для професійної перепідготовки та перекваліфікації фахівців з урахуванням запитів ринкової економіки тощо.

Багато спеціалістів називає дистанційну форму навчання «освітньою системою XXI сторіччя», і сьогодні на неї зроблено велику ставку [7]. Динамічний прогресивний рух науки зумовлює надшвидкі темпи старіння професійних знань і заохочує до постійного їх удосконалення. У зв'язку з цим дистанційна форма навчання відкриває можливості побудування різнопрофільних систем безперервного самонавчання та обміну інформацією для широкого кола користувачів, незважаючи на часові та просторові пояси, вік і соціальний статус.

Аналіз вітчизняних та зарубіжних теорій і практики дистанційного навчання дозволяє виокремити такі характерні риси: гнучкість та асинхронність, модульність, масовість, рентабельність, інтерактивне спілкування учасників освітнього процесу, наявність засобів комунікації (синхронних або асинхронних), сукупності спеціальних педагогічних технологій, орієнтація на самостійну пізнавальну діяльність студентів, широке застосування освітніх ресурсів Інтернет, специфічні принципи організації електронного навчального матеріалу й оперативність оновлення методичного забезпечення навчального процесу тощо[4, 5].

Дистанційне навчання може адекватно реалізувати одну з найголовніших конституційних потреб людини – право на освіту й отримання інформації. Отже, логічно вважати дистанційне навчання надфективною системою підготовки та безперервної підтримки високого кваліфікаційного рівня спеціалістів.

Таблиця 2

Розвиток дистанційної освіти в Україні

<i>Рік</i>	<i>Події, пов'язані зі становленням дистанційного навчання в Україні</i>	<i>Внесок у розвиток дистанційної освіти</i>
Середини 90-х років	Перші кроки до розвитку дистанційного навчання	
	Низький рівень інформатизації суспільства, низька забезпеченість комп'ютерною технікою закладів освіти, майже повна відсутність інфраструктури мережі Інтернет та інструментарію для створення інформаційно-освітнього середовища дистанційного навчання, відсутність власних теоретичних напрацювань з питань дистанційної освіти тощо.	
1995-2000	Створення телекомунікаційної дидактичної лабораторії	Розповсюдження в Україні нових методик і педагогічних технологій дистанційного навчання на основі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій; спроба об'єднати переваги, які надають ІКТ, з відповідними педагогічними технологіями.
1997	Проведення Всеукраїнської конференції «Інтернет - технології в інформаційному просторі держави»	Організація Асоціації користувачів телекомунікаційною мережею закладів освіти і науки України з координуючим «Центром Європейської інтеграції» у Києві; отримання офіційної назви Українська науково-освітня телекомунікаційна мережа «УРАН».

1998	Прийняття Закону України «Про національну програму інформатизації»; вчені країни організують і проводять національну конференцію в Одесі	Формулювання задач з інформатизації освіти та визначення напрямків їх реалізації; підписання меморандуму про співпрацю між 27 вищими навчальними закладами України; інформатизація та освоєння освітньої інфраструктури глобальної мережі Інтернет; постановка та розв'язання завдань з інформатизації суспільства та створення в країні інфраструктури мережі Інтернет, створення перших розробок у галузі дистанційного навчання, здійснення окремих міжнародних проєктів, усвідомлення науковою спільнотою та органами управління освіти необхідності комплексного підходу до проблеми впровадження дистанційного навчання на державному рівні.
2000	Затвердження Міністерством освіти і науки України «Концепції розвитку дистанційної освіти в Україні»,	Український центр дистанційної освіти стає головною координуючою організацією системи дистанційної освіти України, проводить курси навчання для викладачів ВНЗ, розробників дистанційних курсів, укладає договори з ВНЗ про співробітництво з метою координації створення системи дистанційної освіти в Україні; передбачено створення в країні системи освіти, забезпечено розширення кола споживачів освітніх послуг, реалізовано систему безперервної освіти «протягом усього життя» та індивідуалізацію навчання при масовості освіти.
2000-2004	Другий період становлення дистанційної освіти Період характеризується низкою ініціативних пропозицій від ВНЗ щодо створення Української системи дистанційної освіти; прийняття загальнодержавної програми розвитку дистанційного навчання в Україні, поява великої кількості різних структурних одиниць системи дистанційної освіти, створення закладами освіти інформаційно-освітніх середовищ дистанційного навчання.	
2001	Створення організаційної структури системи дистанційної освіти	Розробка правових основ і стандартів дистанційної освіти; створення матеріально-технічної бази регіональних і локальних центрів дистанційної освіти; створення первинного фонду дистанційних курсів і забезпечення їх експериментального впровадження; розробка принципів фінансування системи дистанційної освіти; реалізація пілотних проєктів впровадження дистанційної освіти.
2002-2003	Прийняття Міністерством освіти і науки України «Положення про дистанційне навчання»	Повномасштабне розгортання і впровадження дистанційної освіти як форми навчання, рівноцінної з очною, заочною та екстернатом; розробка та впровадження системи пільг щодо використання комп'ютерних мереж і телекомунікаційної інфраструктури для складових системи дистанційного навчання (юридичних і фізичних осіб); впровадження системи ліцензування, атестації та акредитації закладів дистанційної освіти; інтеграція системи дистанційної освіти України у світову систему.

2004	Затверджено перше «Положення про дистанційне навчання»	Створення центрів системи дистанційного навчання навчальними закладами всіх рівнів освіти будь-яких організаційно-правових форм власності та підпорядкування відповідного рівня; низка ініціативних пропозицій від ВНЗ щодо створення Української системи дистанційної освіти; Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» публікує Меморандум створення інформаційної освітньої мережі «Українська дистанційна освіта»; наукові розробки, присвячені впровадженню дистанційного навчання, проведення наукових заходів; виникнення інформаційно-освітніх середовищ дистанційного навчання в організаційних структурах системи дистанційної освіти, активне опанування та адаптація відповідних існуючих програмних середовищ та створення власних.
2005-2010	Застійний поступ системи дистанційного навчання Більшість закладів освіти, що не мали фінансування та незалежності провідних ВНЗ, зіткнулися з низкою проблем на шляху впровадження дистанційного навчання. Перш за все, це стосується закладів післядипломної педагогічної, загальної середньої та професійно-технічної освіти	
Серпень 2010	Внесено зміни до Закону України «Про загальну середню освіту» та затверджено нове «Положення про загальноосвітній навчальний заклад»	Схвалення Концепції Державної цільової програми впровадження у навчально-виховний процес загальноосвітніх навчальних закладів інформаційно-комунікаційних технологій «Сто відсотків» на період до 2015 року; впровадження дистанційного навчання у загальну середню освіту, а саме: планується створення системи дистанційного навчання дітей з обмеженими можливостями та дітей, які перебувають на довготривалому лікуванні; серед очікуваних результатів формування дистанційної системи виявлення обдарованих учнів, налагодження їх ефективного електронного зв'язку з провідними фахівцями та вченими.
Квітень 2011	Затверджено постановою Кабінету міністрів Державну цільову програму «Сто відсотків»	Приділення уваги створенню безперервної системи підвищення кваліфікації учителів з використанням дистанційної форми навчання; нормативна підтримка навчального процесу за дистанційною формою у закладах післядипломної освіти.
2012	Винесено проект «Положення про дистанційне навчання у навчальних закладах».	Поява нових технічних та програмних засобів для підтримки дистанційного навчання, проведення Інтернет-семінарів (вебінарів); створення інформаційно-освітнього середовища дистанційного навчання; оновлення та покращення ресурсів для підтримки інтерактивності та відкритості дистанційної освіти; впровадження дистанційної форми навчання у ЗНЗ; створення Інтернет-середовища для розробки сайтів дистанційного навчання, сайти з електронним контентом за програмою загальної середньої освіти, портативна техніка з електронними підручниками тощо.

Дистанційна форма навчання перспективна і має право на існування, не змінюючи, а доповнюючи собою класичну освіту. Слід відзначити як позитивні, так і негативні сторони такої форми навчання для використання її на технологічному факультеті при вивченні дисциплін творчого напрямку.

До позитивних слід віднести: подолання внутрішнього психологічного бар'єру, можливість самостійно розподіляти власний час (економія часу), паралельно з освітнім процесом студент знайомиться з новими технологіями, студент не соромиться повідомляти про свої проблеми, викладач не відволікається від основної групи на невстигаючих студентів. Позитивним є також: освоєння вмінь самостійно знаходити, накопичувати і переосмислювати наукові знання, самостійно орієнтуватися в сучасному інформаційному суспільстві.

Негативні сторони пов'язані з активним вторгненням у природний внутрішній світ людини штучних ілюзорних вражень від екранних віртуальних сюжетів та взаємодії з ними, небезпека може полягати і в навмисному маніпулюванні свідомістю молодого людини (тому дистанційна форма навчання найбільш ефективна для людей старших 30 років), нехтування допустимими нормами безпеки режимів роботи з комп'ютером. У зв'язку з цим виникає необхідність досліджень впливу персонального комп'ютера на психіку молодого людини. Персональний комп'ютер не розвиває здатності студента чітко й образно висловлювати свої думки, істотно обмежує можливість усного мовлення, не розвиває критичного мислення. Довготривала робота в мережі Інтернет призводить до формування егоїстичних нахилів у молодого людини, індивідуалізму, пригнічує почуття колективізму, взаємодопомоги. Коefіцієнт утримання знань при дистанційній формі навчання без наставника (викладача), що сидить поруч, у 3-4 рази нижчий ніж при контактному навчанні. Студент не відчуває аудиторії, а викладач не має змоги вчасно втрутитися у навчальний процес і надати необхідну допомогу. Дистанційна форма навчання ефективна лише в тому випадку, коли студенту цікавий матеріал. Незважаючи на «за» і «проти» дистанційної форми навчання, вона має право на існування, не змінюючи, а доповнюючи собою класичну освіту.

Якість впровадження та застосування дистанційного навчання на технологічному факультеті в процесі вивчення дисциплін творчого напрямку можна оцінювати за допомогою таких показників, як: результативність (ступінь засвоєності знань, можливість застосовувати накопичені знання на практиці, успішність, індивідуальний процес навчання, гнучкі консультації); доступність всім верствам населення (студенти, бізнесмени, інваліди, військовослужбовці та ін.); ресурсомісткість (відсутність необхідності відвідувати лекції і семінари, фінансові витрати, матеріальні ресурси, аудиторії, викладачі і т.д.); оперативність (час на засвоєння знань, донесення до студентів та ін.); демократичний зв'язок «викладач – студент»; комплексне програмне забезпечення; провідні освітні технології.

У перспективі електронна освіта зробить навчання не нудним і ретельно розпланованим зобов'язанням, а захоплюючим пізнавальним процесом, у формуванні якого студент сам братиме участь. Вчитися скрізь, завжди і все життя із задоволенням – приблизно таке гасло ідеї дистанційної освіти.

Усе перераховане вище можна віднести до показників ефективності процесу дистанційного навчання. Дистанційна освіта розвивається дуже швидко і для України є перспективною формою вищої освіти.

Висновки. Ми дійшли висновку, що дистанційне навчання в Україні має певні етапи свого становлення, а саме: початковий, активного розвитку, застійного поступу та поточний, коронний з яких має свої змістові події та знайшов своє відображення у сучасному стані системи дистанційної освіти України. Дослідження історичного аспекту та аналіз сучасного стану впровадження дистанційного навчання в освітню практику зарубіжжя та

України дозволили дійти висновку про: необхідність дистанційного навчання, яка зумовлена стрімким розвитком інформаційного суспільства, швидким старінням знань фахівців, що потребує безперервної освіти впродовж усього життя; становлення дистанційного навчання як відкритої та гнучкої форми освіти.

Використання дистанційних форм і методів навчання сприяє індивідуалізації процесу професійного становлення, що спонукає студентів до самостійної роботи, формує в них інформаційну культуру, налаштовує на оволодіння інноваційними засобами здобуття та застосування інформації. Можливості дистанційного навчання сприяють розвитку кваліфікованого, інтелектуального і високопрофесійного фахівця та цілком відповідають соціальному замовленню щодо впровадження у початковий процес технологічного факультету при вивченні дисциплін творчого напрямку. Зважаючи на викладені факти, можна зробити висновок про необхідність створення та поширення такого методу навчання на технологічному факультеті як невід'ємного фактора у вивченні дисциплін творчого напрямку. Це надасть можливість широкого залучення студентів до факультету.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Власенко Л. Дистанційна освіта та її функції у процесі навчання / Л. Власенко, О. Никитенко. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/12170/1/6Vlas.pdf>
2. Жевакіна Н. Педагогічні умови організації дистанційного навчання студентів гуманітарних спеціальностей у педагогічному університеті : автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти / Н. Жевакіна. – Луганськ, 2009. – 20 с.
3. Краткая история развития дистанционного образования. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dtraining.web-3.ru/introduction/history/>
4. Околесов О. Системный подход к построению электронного курса для дистанционного обучения / О. Околесов. – Педагогика, 1999. – № 6. – С. 50–56.
5. Олексенко В. Ефективні шляхи вдосконалення змісту і форм підготовки спеціалістів ВНЗ / В. Олексенко. – Вища освіта України, 2004. – №2. – С. 66–70.
6. Підкасистий П. Комп'ютерні технології в системі дистанційного навчання / П. Підкасистий, О. Б. Тищенко. – Педагогіка, 2000. – № 5. – С. 7–12.
7. Полат Е. Дистанционное обучение: каким ему быть? / Е. Полат, А. Петров. – Педагогіка, 1999. – № 7. – С. 29–34.

REFERENCES

1. Vlasenko L. Distancijnna osvita ta її funkції u procesi navchannja / L. Vlasenko, O. Nikitenko. [Elektronnij resurs]. – Rezhim dostupu : <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/12170/1/6Vlas.pdf>
2. Zhevakina N. Pedagogichni umovi organizacii distancijnogo navchannja studentiv gumanitarnih special'nostej u pedagogichnomu universiteti : avtoref. dis. ... kand. ped. nauk : spec. 13.00.04 – teoriya i metodika profesijnoї osviti / N. Zhevakina. – Lugans'k, 2009. – 20 s.
3. Kratkaja istorija razvitija distancionnogo obrazovanija. [Elektronnij resurs]. – Rezhim dostupu : <http://dtraining.web-3.ru/introduction/history/>
4. Okolesov O. Sistemnyj podhod k postroeniju jelektronogo kursa dlja distancionnogo obuchenija / O. Okolesov. – Pedagogika, 1999. – № 6. – S. 50–56.
5. Oleksenko V. Efektivni shljahi vdoskonalennja zmistu i form pidgotovki specialistiv VNZ / V. Oleksenko. – Vishha osvita Ukraїni, 2004. – №2. – S. 66–70.
6. Pidkasytj P. Komp'juternye tehnologii v sisteme distancionnogo obuchenija / P. Pidkasytj, O. B. Tishhenko. – Pedagogika, 2000. – № 5. – S. 7–12.
7. Polat E. Distancionnoe obuchenie: kakim emu byt' / E. Polat, A. Petrov. – Pedagogika, 1999. – № 7. – S. 29–34.

Статтю подано до редакції 09.04.2015 р.